

Рішення
Апеляційного комітету
Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти
від 17.01.2020 р.

1. До Апеляційного комітету Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти (далі – Національне агентство) надійшли скарги від:

1) ректора Білоцерківського національного аграрного університету, академіка НААН Даниленка А. С., зареєстрована 08.01.2020 р. на рішення Національного агентства від 23.12.2019 р. № 17, у якій стверджується, що під час розгляду акредитаційної справи галузевою експертною радою (далі – ГЕР) було порушено процедуру прийняття рішення;

2) ректора Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова Трушлякова Є. І., зареєстрована 03.01.2020 р. на рішення Національного агентства від 23.12.2019 р. № 17, у якій стверджується, що було порушено процедуру прийняття рішення Національним агентством;

3) ректора Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького Черевка О. В., зареєстрована 03.01.2020 р. на рішення Національного агентства від 23.12.2019 р. № 17, у якій стверджується, що не було дотримано процедури акредитації при прийнятті рішення Національним агентством;

4) ректора Чернігівського національного технологічного університету Шкарлет С.М., зареєстрована 09.01.2020 р. на рішення Національного агентства від 23.12.2019 р. № 17, ц якій стверджується, що не було дотримано процедуру акредитації при прийнятті рішення ГЕР та Національним агентством.

2. Всі перелічені скарги мають відношення до реалізації Національним агентством компетенції у сфері акредитації освітніх програм і мають однаковий предмет оскарження, тому об'єднуються у межах одного провадження Апеляційного комітету.

Так, наприклад, у *скарзі Білоцерківського національного аграрного університету* стверджується про порушення процедури прийняття рішення під

час розгляду акредитаційної справи ГЕР, в наслідок чого магістерська програма «Геодезія та землеустрій» (номер справи А-19-0076-37) одержала умовну акредитацію.

На думку скаржника порушення процедури прийняття рішення Національним агентством полягає в тому, що:

– під час розгляду акредитаційної справи А-19-0076-37 ГЕР у відповідності до вимог пункту 7 Розділу III Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2019 року № 977, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 08 серпня 2019 року за №880/33851 (далі – Положення про акредитацію), на засідання ГЕР не були запрошені керівник закладу вищої освіти та/або гарант освітньої програми;

– галузевою експертною радою не проінформовано скаржника про факт зниження, його підстав та критерії такого зниження оцінки, яка була виставлена експертною групою по акредитації освітньої програми по справі номер А-19-0076-37.

У скарзі Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова на рішення Національного агентства від 23.12.2019 р. № 17 стверджується про порушення процедури прийняття рішення Національним агентством, в результаті чого було прийнято рішення про відмову в акредитації освітньої програми (номер справи А-19-0065-84), чим в свою чергу порушено права та законні інтереси скаржника, а саме:

– на засіданні ГЕР та на засідання Національного агентства не були запрошені керівник закладу вищої освіти та/або гарант освітньої програми під час розгляду акредитаційної справи номер А-19-0065-84, згідно до вимог пункту 7 Розділу III Положення, чим було порушено права та законні інтереси скаржника;

– грубо порушено процедуру голосування під час прийняття рішення Національним агентством.

У скарзі Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького на рішення Національного агентства від 23.12.2019 р. № 17 стверджується про порушення процедури акредитації, в результаті чого було прийнято рішення про умовну (відкладену) акредитацію освітньої програми «Публічне право» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти, спеціальності 081 «Право» (номер справи А-19-00799-198) чим було порушено права та законні інтереси скаржника, а саме:

– при прийнятті рішення галузевою експертною радою (далі – ГЕР) не враховано заперечення щодо звіту експертної групи по акредитаційній справі номер А-19-00799-198 ГЕР;

– на засіданні ГЕР та на засідання Національного агентства не були запрошені керівник закладу вищої освіти та/або гарант освітньої програми під час розгляду акредитаційної справи номер А-19-00799-198, згідно до вимог пункту 7 Розділу III Положення про акредитацію, чим було порушено права та законні інтереси скаржника.

У скарзі Чернігівського національного технологічного університету стверджується про порушення процедури акредитації, в результаті чого було прийнято рішення про умовну (відкладену) акредитацію освітньої програми «Телекомунікації та радіотехніка» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти, спеціальності 172 «Телекомунікації та радіотехніка» (номер справи А-19-0133-83) чим було порушено права та законні інтереси скаржника, а саме:

– на засіданні ГЕР та на засідання Національного агентства не були запрошені керівник закладу вищої освіти та/або гарант освітньої програми під час розгляду акредитаційної справи номер А-19-0133-83, згідно до вимог пункту 7 Розділу III Положення про акредитацію, чим було порушено права та законні інтереси скаржника;

– на офіційному вебсайті Національного агентства не було опубліковано експертний висновок ГЕР за освітньою програмою в межах акредитаційної справи номер А-19-0133-83 впродовж 10 робочих днів після прийняття рішення Національним агентством, що порушує принципи відкритості та прозорості

відповідно до п. 8 Розділу 3 Положення про акредитацію, відсутній протокол засідання Національного агентства від 23.12.2019 р., що не дає змогу проаналізувати зауваження ГЕР та Національного агентства до відповідної освітньої програми

3. Під час розгляду та вирішення зазначених скарг Апеляційним комітетом було враховано правові норми, що визначають його компетенцію. Так, відповідно до п. 9 ст. 19 Закону України «Про вищу освіту» у складі Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти утворюється Апеляційний комітет з числа членів Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

Відповідно до п. 2 Порядку оскарження рішення Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти затвердженого Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти 21 травня 2019 р. (далі – Порядок) «рішення Національного агентства може бути оскаржене закладом вищої освіти, іншою юридичною або фізичною особою, які вважають, що таким рішенням порушені їхні права або законні інтереси шляхом подання відповідної скарги до Апеляційного комітету Національного агентства».

Порядком передбачено лише дві підстави оскарження рішення Національного агентства:

- порушення процедури прийняття рішення;
- прийняття рішення на підставі документів, що містили неправдиву інформацію, про що не було відомо на час прийняття рішення, якщо це суттєво вплинуло або могло вплинути на результат розгляду відповідного питання.

4. Аналізуючи вимоги та обґрунтування перелічених скарг можна прийти до наступних висновків:

1). Щодо питання присутності на засіданні ГЕР, то згідно пункту 7 Розділу III Положення про акредитацію керівник закладу вищої освіти та/або гарант освітньої програми, а також керівник і члени експертної групи запрошуються на засідання ГЕР та на засідання Національного агентства, під час яких розглядається відповідна акредитаційна справа.

Однак, беручи до уваги, що абзацом 2 підпункту 2 пункту 19 Розділу II Положення про акредитацію та пунктом 21 Розділу V Положення про галузеві експертні ради Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, затвердженого рішенням Національного агентства, протокол від 21 травня 2019р. № 05, передбачено, що засідання ГЕР може у встановленому порядку проводитися дистанційно. У випадку дистанційного засідання ГЕР, запрошення на відповідне засідання всіх зацікавлених суб'єктів є неможливим, а отже, порушення процедури роботи ГЕР у такому випадку не має.

Рішення з усіх акредитаційних справ, які стали предметом оскарження, приймалися ГЕР дистанційно. Факт проведення дистанційного засідання підтверджується протоколом дистанційного засідання ГЕР 19 від 08 грудня 2019р. № 01, протоколом дистанційного засідання ГЕР 01 від 11 грудня 2019 року № 13, протоколом дистанційного засідання ГЕР 08 від 14 грудня 2019 року № 04, протоколом дистанційного засідання ГЕР 17 від 08.12.2019 р. №2.

2). Щодо питання інформування галузевою експертною радою скаржника про факт зниження оцінки критеріїв, підстав такого зниження оцінки експертної групи по акредитації освітньої програми Апеляційний комітет зазначає наступне.

Згідно пункту 18 Розділу II Положення про акредитацію, доповідач на основі матеріалів акредитаційної справи впродовж трьох робочих днів з дня його призначення забезпечує підготовку проекту експертного висновку ГЕР, який має містити обґрунтовану пропозицію щодо прийняття Національним агентством одного з рішень, передбачених пунктами 3-4 розділу III Положення про акредитацію.

При розгляді акредитаційної справи пунктом 19 розділу II Положення про акредитацію, передбачено прийняття ГЕР таких рішень:

1) про схвалення експертного висновку ГЕР і направлення акредитаційної справи на розгляд Національного агентства;

2) про надання Національному агентству обґрунтованої пропозиції щодо призначення повторної акредитаційної експертизи.

Враховуючи вищезазначене, на GER згідно Положення про акредитацію, не покладено обов'язку інформувати керівника закладу вищої освіти та/або гаранта освітньої програми щодо змісту своїх експертних висновків на етапі розгляду матеріалів акредитаційної справи та підготовки пропозиції щодо прийняття Національним агентством рішення.

3). У свою чергу, з метою забезпечення відкритості та прозорості акредитаційного процесу, згідно з вимогами пункту 8 Розділу III Положення про акредитацію, на офіційному веб-сайті Національного агентства публікується, зокрема, рішення про акредитацію або відмову в акредитації освітньої програми, експертний висновок відповідної GER, звіт експертної групи. Перелічені документи оприлюднюється впродовж 10 робочих днів після прийняття рішення Національним агентством.

Всі матеріали акредитаційних справ, що стали предметом оскарження, було розміщено на офіційному веб-сайті Національного агентства 13.01.2020 р., що є десятим робочим днем після проведення засідання Національного агентства від 23.12.2019 р. і не порушує процедуру акредитації освітніх програм.

4). Апеляційним комітетом встановлено, що на офіційному веб-сайті Національного агентства заздалегідь було розміщено повідомлення про проведення чергового засідання 23.12.2019 р. (<https://naqa.gov.ua/2019/12/4700/>). У тексті зазначеного повідомлення чітко визначались дата, місце та час проведення засідання Національного агентства, а так само надавався повний перелік акредитаційних справ, які планувалися до розгляду. Розміщення на офіційному веб-сайті інформації про дату, час, місце засідання та переліку акредитаційних справ порядку денного можна вважати запрошенням всіх зацікавлених сторін відвідати зазначене засідання, в тому числі і представників ЗВО, від яких надійшли апеляційні скарги з акредитаційних справ А-19-0076-37, А-19-0065-84, А-19-0099-198, А-19-0133-83.

5. В той же час Апеляційним комітетом було встановлено, що під час розгляду акредитаційної справи освітньої програми «Публічне право» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти, спеціальності 081 «Право» (номер справи

А-19-00799-198) у ГЕР 8 початок заочного голосування було оголошено 13.12.2019 р. В той же день Національне агентство та ГЕР 8 отримали зауваження на звіт експертної групи з боку Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Відповідно, доповідач ГЕР 8 під час підготовки проекту експертного висновку ГЕР 8 (номер справи А-19-00799-198) не мав можливості ознайомитися та врахувати мотивовані зауваження Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького на звіт експертної групи. А складом ГЕР 8 мотивовані зауваження не могли бути враховані під час заочного голосування. Зазначені обставини призвели до порушення пунктів 16-18 Розділу 2 Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти від 11.07.2019 р.

6. Таким чином, за результатами розгляду скарг Білоцерківського національного аграрного університету, зареєстрованої 08.01.2020р., Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова, зареєстрованої 03.01.2020 р., Чернігівського національного технологічного університету, зареєстрованої 09.01.2020 р. Апеляційний комітет приходять до висновку про відсутність порушень Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти від 11.07.2019 р. під час прийняття Національним агентством на засіданні 23.12.2019 р. рішення.

За результатами розгляду скарги Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького, зареєстрованої 03.01.2020 р., було встановлено порушення Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти від 11.07.2019 р..

Відповідно Апеляційний комітет вирішив:

- 1) внести подання Національному агентству про відсутність підстав до скасування рішення Національного агентства від 23.12.2019 р. в частині акредитації (відмови в акредитації) з акредитаційних справ А-19-0076-37, А-19-0065-84, А-19-0133-83.

- 2) внести подання Національному агентству з рекомендацією частково задовольнити скаргу Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького, скасувати рішення від 23.12.2019 р. в частині умовної акредитації за справою А-19-0099-198 та направити справу до Галузевої експертної ради для повторного розгляду з урахуванням мотивованих зауважень на звіт експертної групи.

Голова Апеляційного комітету Національного
агентства із забезпечення якості вищої освіти

І.В. Назаров